

Зеленський Олександр Федорович,
керівник театрального гуртка «Крок у майбутнє»,
керівник гуртка-методист

“Дива у ніч перед Різдвом”

Вистава за мотивами повісті М.В.Гоголя “Ніч перед Різдвом”

Ведучий 1. У веселий цей передріздвяний час
До нашого села запрошуємо вас!

Ведучий 2. Хутір наш кругом далеко знають.
Добрі люди до Диканьки завітають.

Ведучий 1. Стоїть Диканька під горою в долині,
У вишневому садочку у калині.

Ведучий 2. Сьогодні до нас в гості завітайте
І разом із нами свято зустрічайте.

Ведучий 1. Розповімо, якщо цікавить вас,
Які пригоди трапились у нас.

Ведучий 2. У зимовий тихий час
Темна ніч зійшла до нас.
В небі місяць пропливає
Та зірки яскраві сяють.

Ведучий 1. Піднялася від землі
В небо відьма на мітлі.
Зірки з неба позбирала,
Собі в торбу заховала.

(Із-за куліс на мітлі їде Солоха й збирає зірки.)

Ведучий 2. А з другого боку біс
Теж собі в небо ліз.
Із Солохою зустрівся,
Біля неї зупинився.

(Із-за куліс вибігає Чорт.)

Чорт. Заховаю місяць ясний серед ночі,
Нехай буде темно, хоч витріщуй очі!
Нехай буде темно – мені горя мало.
Тільки би Солоха мене шанувала!

(Чорт ховає місяць, а потім із Солохою вони виконують пісню “Місяць на небі”.)

Солоха. Я сьогодні мало шкоди наробила.
Збирайся до мене, вся нечиста сило!

Підійди до мене, мій любий Чортику,
Та й підемо разом із тобою до танку.
Уно, уно, уно, ун моменто,
Проведемо з тобою експерименто:
Сядемо удвох ми на метленто
І поїдем швидко в Сакраменто, в Сакраменто, в Сакраменто!

Ведучий 1. А тим часом козаки в гості збирались.

А як вийшли з хати – дуже здивувались!

Козак 1. Куме! Куме! Подивись, як надворі темно!

І нема зірок на небі, дуже неприємно!

Мабуть, не піду я в гості, повернуся в хату,

Завалюся на печі й буду собі спати!

Козак 2. І чого це ти злякався?

Чи не знайдемо стежки?

Та пішли! Не гаймо часу,

Хіба ж ми не козаки?

(Козаки виконують пісню на мотив...)

Ми – поважні козаки гарні, ми чоловіки.

Ось Микола і Тарас, і Омелько й Опанас!

А я – Чуб – хвацький козак, люблю сало і табак.

П'ю горілку з квасом і співаю басом.

А я – пан голова, в мене свита нова.

Люди мене знають і дуже поважають!

Щоб не сумно було, підем разом за село

У дякову хату свято зустрічати!

Ведучий 2. Доки вони розмовляли

І по темряві блукали,

Чорт попереду забіг

І почав трусити сніг.

Чорт. Я – дуже капосний чортяка,

Нароблю вам переляку.

Буду я робить старанно

Все, щоб вам було погано.

Хай не ступить на поріг

В вашу хату Новий рік!

Кожен час і кожну мить

Буду шкоду я робить!

(Чорт кидає у козаків снігом, потім ховається.)

Козак 1. Бач, якась нечиста сила

Снігом очі затрусила!
Де Грицько? Де Опанас?
Зовсім я не бачу вас!

Ведучий 1. Розгубились козаченьки,

В гості не попали.
Довго одне одного
В темряві шукали.

Ведучий 2. А Солоха назбирала зірочок багато,

Сіла собі на мітлу й поїхала до хати.

Солоха. Не можу жити без обману!

Що б таке зробить погане?

(Стукіт у двері.)

Солоха. Хтось стоїть біля дверей.

Чи не принесло гостей?

(Входить піп.)

Піп. Добрий день! Вітаю Вас зі святом!

Хай міцною буде Ваша хата!

А я оце до селян походжаю,

Нечисту силу з хати виганяю!

А скажи мені, люба кума,

У тебе чорта в хаті нема?

Солоха. Та що ви, панотче!

Я жінка проста,
Ніколи й не бачила ніякого чорта!
Я й сама його боюся,
Ходжу до церкви і Богу молюся!
Господи, помилуй,
З нами хресна сила!

(Солоха хреститься до ікони.)

Солоха. Святий отче, сідайте,

Зі мною свято зустрічайте.

Ось Вам на снідання

Вареники в сметані.

Сьорбайте потрошку.

Піп. А де моя велика ложка?

Солоха. Зараз принесу,
А ще й ковбаску...

Піп. Не треба, їстиму руками,
Аби сидіти поруч з Вами.
Який у нас чудовий стан!
Якби не мій духовний сан,
То я б Вас взяв собі за жінку...

Солоха. Та годі Вам! Куштуйте шинку.
(*Піп їсть, а потім сідає поближче до Солохи.*)

Піп. Люба, Солохо!
Дозвольте спитати:
Що це таке у вас гарне?

Солоха. Рука!

Піп. Ой, яка добра, ой, яка чиста!
Ой, яка біла, чудова яка!
Люба Солохо! Дозвольте спитати:
Що це таке у Вас?

Солоха. Шия моя...

Піп. Ой, таку гарну, таку білу шию
Та й зроду-віку не бачив я!
Люба Солохо! Я хочу сказати,
Та підібрати не можу слова...

(*Стукіт у двері.*)

Піп. (*перелякано*). Ой, хтось постукав до Вашої хати!

Солоха. Хто це прийшов?

Голос із-за куліс. Це пан голова...

Піп. Ой, заховайте! Ой, поспішайте!
Мене врятуйте, о, Боже мій!
Щоб не побачили нас добрі люди...

Солоха. Лізьте, панотче, у торбу мерщій!

(*Солоха допомагає попові захватися у величезну торбу. На сцену виходить пан голова.*)

Солоха. Ой, пане! Де це Вас так носило?
Як же Вас снігом затрусило!

Голова. Та це проклята завірюха!
Промерзли в мене ніс і вуха.
Така вже бісова погода!

Якби оце не Ваша врода,
Якби Вас щиро не кохав,
Тоді б я зовсім вже пропав!
Прийшов, Солохо, до Вас у хату...

(Стукіт у двері.)

Голос із-за куліс. Дозвольте поколядувати...

Солоха. А хто ви такі?

Голос із-за куліс. Ми колядники.

Хай вам, добрі люди,
Завжди добре буде!
Щоб були здорові,
Щоб були багаті...

Голова. Сховай мене, Солохо

Кудись у своїй хаті,
Бо як мене побачать...

Солоха. Ховайся тут, козаче!

В куточку притулися,
Сиди – не ворухнися.

(Голова за допомогою Солохи ховається в другу величезну торбу поруч із попом. На сцену виходять колядники. Вони співають.)

Солоха. Ось вам, друзі, паляниці,

Калачі і варяниці,
Галушки і пампушки –
Щастя повнії мішки!

Колядники. Спасибі, що дозволили поколядувати,

А ми підемо далі – мир у вашу хату!

(Колядники, тягнучи за собою торби з попом і головою, ідуть за куліси. На сцену виходить Вакула. Він співає.)

Вакула. Якби мені не тиночки та не перелази!

Ходив би я до Оксани по чотири рази!
Гарна дівчина, красуня, я її кохаю,
А вона мене і зовсім вже не помічає!
І сміється, і глузує, дражниться і каверзує.
Бідолашний я, мовчу, аж-но плакати хочу!
А терплю, одначе, тільки б її бачить!

(На сцену виходить Оксана, виконує пісню.)

Вакула. Ой ти, дівчино, горда та пишна!

Чом ти до мене з вечора не вийшла?

Оксана. Я ходила на музики,
Загубила черевики...

Вакула. А я продам свої бички,
Куплю тобі черевички.
Дозволь на тебе хоч дивитися.

Оксана. Хочу такі, як у цариці!
Щоб каміння там було, позолота й срібло,
Щоб були не прості, ще й підбори золоті.
Як черевички відшукаєш –
Я тебе щиро покохаю!
А зараз я, дівчата,
Хочу танцювати.

(Оксана з дівчиною виконують український танок, потім ідуть за куліси.)

Вакула. Де шукати черевички?
Їй-Богу не знаю!
Піду в Пузатого Пацюка
Поради спитаю.

(Вакула йде за куліси, виходить Пацюк із мискою вареників, які їсть руками.)

Ведучий 1. Встає Пацюк і зітхає,
Півдня штани вдягає.

Ведучий 2. І сам, хоч вже великий,
Не взує черевиків.

(На сцену виходить Вакула.)

Вакула. Шановний козаче!
Що мені робити,
Якщо мене Оксана
Не хоче любити?

Пацюк. Їж вареники в сметані
І забудеш про кохання.
На мене краще подивись
І собі ось так навчись.

(Тим часом чорт тихо підкрадається до Пацюка і забирає у нього миску з варениками.)

Пацюк. А де ж вареники поділись,
Куди це вони провалились?

(Іде за куліси шукати вареники.)

Вакула. Ні, тут поради не знайду,
Краще я собі піду.

(До Вакули підкрадається чорт, хапає його за рукав.)

Вакула. Тьху, та щоб ти вже пропав!
Як мене ти налякав!
Згинь з очей та й пропади,
Чорте поганий! Хоча...
Ану, вези мене в столицю
До самої імператриці!
Поїдемо по черевики.
Ну, швидше ти, чортяча пико!

(Вакула підсовує чорту під ніс кулак.)

Чорт. Та вже везу, везу, не лайся!
Поїхали, за хвіст чіпляйся!

(Вакула сідає з чортом на мітлу, і вони зникають за кулісами. На сцену виходить цариця із придворною дамою. Із-за куліс виїжджає Вакула, сидючи на мітлі з чортом.)

Вакула. Ах, сударыня, приїхав я з Диканьки...

Цариця. Вы с ума сошли! Куда вас чѣрт несѣт?

Придворна дама. До чего дошѣл народ!
Во дворец уже идѣт!
И царям совсем проходу не даѣт!

Цариця. Недосуг болтать мне с вами,
Занимаюсь я делами:
Государственный совет
Изучает менталитет.

Вакула. Ах, сударыня, така у мене справа,
Ваша світлосте, прошу, допоможіть!
Моя дівчина кохана, і зовуть її Оксана,
Ходить боса – їй нема чого носити!

Придворна дама. Как ужасно! Как ужасно!
Помогите ей несчастной!

Цариця. Я должна уж, так и быть,
Башмачки вам подарить!

(Дає Вакулі черевики.)

Вакула. Повезу я їх Оксані,
Дуже дякую Вам пані!

(Вакула сідає на мітлу до чорта і вони зникають за кулісами. Цариця з придворною дамою залишає сцену. Із-за куліс виходять колядники. Вони тягнуть за собою торби, в яких сховалися піп і голова.)

Ведучий 1. Тим часом всі колядники

Додому притягли мішки.

Дівчина. Ой! Які мішки!

Дівчата, затягнемо їх у хату.

Що там ворушиться?

Мабуть, паляниця.

(Із торби вилізає піп. Перелякані колядники з криками відступають.)

Піп. Вже треба, мабуть, вилізати,

Бо ще з'їдять мене замість поросяти.

(Голова теж вилізає з торби і штовхає в бік попа.)

Піп. Хто мене у бік штовхає?

Зовсім сорому не має,

Ще й рипить, як тарантас!

Ой, та це ж мій кум Панас!

Що ж ми тепер за козаки,

Як посідали у мішки?

Голова. Це Солоха у тім винна,

Що запхала нас в торби!

(Виходить Солоха.)

Солоха. Заговкніть краще, козаченьки,

Бо обскубу вам вуха!

І кожному таке буде,

Хто жінок не слуха!

Колядник. Не журіться, козаченьки,

Бо сьогодні свято.

Краще піти та й Різдво

Разом зустрічати.

(Із-за куліс виходить Оксана й виїжджає на мітлі з чортом Вакула з черевиками в руках.)

Вакула. А я чорта за хвіст піймав,

Щоб людей він не лякав.

Привіз Оксані черевики,

Щоб ходила на музики.

Оксана. Не потрібні мені, Вакуло,

Царицині черевички.

Тільки ти мені потрібен!

(Звучить музика. Всі актори виходять на сцену, вклоняються.)